ח' מבוחר דמי שחכל כזית פת

שהגיע לחינוך [דחייב מדרבנן] מבואר

מדיר את בנו בנזיר ואין האשה מדרת את אהא דקסבר ר"ל דאשה אינה חייבת לחנך אינה חייבת בחינוך בניי [אף על פי שאין זה מוכרה כלל בנוגע לתרן קושייתם דהה ו"ל כא דאין מלווין להפרישו ביינו אחרים ולא אמו] אבל עכ״פ קשה טובא קושית הגרעק״א ז״ל מסוגיין דסוכה, דמבואר לכאורה בהדיא דאמו חייבת לחוכו לבנה. ונלענ"ד בזה בעה"י דהנה בברכות דמייח שחינו מחוייב בבהמ"ז חלח מדרבנן, יכול להוליה למי שחכל כדי שביטה, דמיחייב מדאורייתא כעובדא דינאי המלך והוקשה

איסורא של רולה בקיומו, טיש, והקשה עשתה אלא טייפ הכמים והקשה הגרעקייא הבא"יו הובא בח"ם שם דלמש"ם הר"ן ז"ל מכאן על דברי התו"יו יומא דפ"ב אי דייה בשם ו"מ [והח"ם כתב שזהו שיטת הרמב"ן בן שמונה שהקשו בהא דאמרינן קטן אוכל ז"ל ומלחתי שהוא בחי הרמב"ן ז"ל לגיטין נבילות אין ב"ד מלווין להפרישו השתא דף ל"ח בהשמטות שבסוף גיטיו] דכל שטושה חינוכי מחנכינן אפרושי מאיסורא מיבטיא ללורך מלוה אין זה כלל מתנת חנם והוי ותירץ כוי ורי אומר דחינוך לא שייך אלא כמוכרו לו א״כ מאי ראי׳ מהא דשרי מתנ״ח באב, אבל באדם אחר לא שייך בי׳ חינוך, לנורך מלוה של עקירת תיפלא שרי נמי הלכך נמי אין נזהרין מלהפרישו, ומעשה איסורא דרולה בקיומו כשהוא לצורך מלוה דהילני המלכה שישבה היא וז׳ בניה בסוכה דלמטות"פ, הא גבי דינא דר"י דמתיר מתנת שמא היה להם אב וחנכם בכך ואפילו לא חנם שהני שחין כאן איסור כלל דכל שהוא היה להם אב היתה מחנכתם למצוה בעלמא לנורך עלמו אין זה מתנ"ח והוי כמוכר לו עכ"ל ותמוה מאד דהא בסוגיין אמריכן ולכן שרי אצל להתיר איסור אחר (כגון וכ״ת קטן שה״ל לאמו מדרבנן הוא דמחייב איסור רולה בקיומו) בשביל למעות"פ אין ואיהי בדרבנן לא אשגחה כוי, מבואר דעכ"פ לנו, וכן הקשה בתשובת רעק"א ז"ל סיי חיובא דרבנן איכא והניח בצע"ג. והנה קל"ד ט"ם, והחת"ם מתרץ שם ע"פ דברים בעיקר מש"כ בתו"י דמלות חינוך הוא רק הכייל דמתבאר מסוגיא דברכות דמשום מצוה על האב ולא על האם, מבואר הכי בהדיא בעלמה לה ניתר היסור לה תחנם (וכנ"ל בהיר דכ"ט לר"ל דמפרש הה דתנן החים דאין זה רווחא מה שמרויח מלוה דהא נגד זה מחסר מלוה דלא תחנם או לעולם בהם בנה שהוא כדי לחנכו במלוות, א"ה אשה העבודו) ורק כשהמלוה שרולה לעשותה יש נמי, קסבר איש חייב לחנך את בנו במלוות בה לד חשיבות יותר כגון מלוה דרבים אזי ואין האשה חייבת כו׳ [אך אפשר דריו״ח חשוב רווחה וכו"ל כמוכרו וממילה ליתה דקהמר כתם כלכב כיה בחיר פליג נמי כלל איסור דמתנ"ח וא"כ מהא דמתיר ר"י מתנ"ח משום מעות"פ מוכח דמלוה זו אית בני במלוות אבל אינו מוכרח דפליג וכמובן] בה לד עדיפות (נגד מלוה אחרת כגון לא ומשו"ה הוא דתפסו התוסי ישנים דאשה תהנס) וממילא גם איסור רולה בקיומו נדחה מפני מלות מעות"פ את"ד הח"ם וים לפלפל בזה וקלרתי.

סימן כד

בדין קטן שהגיע לחינוך ואי קטן חייב במצוות מדרבנן

סוכה ד"ב ע"ב וכי תימרו קטן שאין לריך לרש"י ז"ל דהא לעיל בדף כי ע"ב בקטן לאמו מדרבנן הוא דמחייב ואיהי בדרבנן לה משגחה תיש ועוד כל מעשף לה דאינו יכול להוליה חת הגדול שמחוייב